

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "ทิศทางการส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษา เอกชนของทบวงมหาวิทยาลัย" ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะการส่งเสริมการจัดการศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เอกชนของทบวงมหาวิทยาลัย 2) ศึกษาความต้องการของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่ต้องการส่งเสริมจากทบวงมหาวิทยาลัย 3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษา เอกชนของทบวงมหาวิทยาลัย 4) เพื่อเสนอวิธีการส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนแก่ทบวงมหาวิทยาลัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นและได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบภาษา เนื้อหา ข้อความ ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ไปเก็บรวบรวมด้วยตนเองและบางส่วนให้ผู้ตอบส่งกลับทางไปรษณีย์ ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 308 ฉบับ จากจำนวนกลุ่ม 372 คิดเป็นร้อยละ 82.81 ของการสุ่ม นอกจากนี้ ได้สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของกลุ่มประชากรทั้งสองจำนวน 17 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS จากสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลของการวิเคราะห์เสนอในรูปแบบตารางประกอบการอธิบายสรุปผลของการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะการส่งเสริมการจัดการศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เอกชนของทบวงมหาวิทยาลัย

จากการศึกษา เอกสาร และสัมภาษณ์ พบว่า ทบวงมีอำนาจหน้าที่ดูแลการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนให้ได้มาตรฐานการศึกษา และเป็นตัวแทนราชการที่ประกันคุณภาพทางการศึกษาให้แก่ประชาชน และสถาบันอุดมศึกษา เอกชนก็เห็นด้วยที่จะต้องรักษาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาไว้เพื่อชื่อเสียงของสถาบันเอง ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้ส่งเสริมปัจจัยอันจะก่อให้เกิด

มาตรฐานการศึกษาทางวิชาการเป็นหลัก มิใช่ส่งเสริมแก่ตัวสถาบันอันได้แก่ อาคารสถานที่ ซึ่งสถาบันเป็นผู้ลงทุนเองหรือช่วยเหลือในรูปแบบเงิน ลักษณะการส่งเสริมของทบวงมหาวิทยาลัย เป็นไปทั้งทางด้านบริหารและวิชาการ ทางด้านบริหาร ทบวงมีนโยบายในเรื่องการคัดการศึกษา แน่ชัด กำหนดเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติ มีระบบ คณะกรรมการเป็นกลไกดำเนินงานโดยตรง ตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษา เอกชน พ.ศ. 2522 มีบทบาทประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อช่วยเหลือสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทางด้านวิชาการมุ่งส่งเสริมการเรียนการสอน ดำเนินการ ขออนุญาตให้อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐไปสอนเป็นบางส่วน และจัดงบประมาณอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาทางวิชาการ กิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาชุมชนและเป็นส่วนของการประชุม บกบาท ด้านวิจัยเป็นตัวกระตุ้นให้อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เอกชนศึกษา ค้นคว้าวิจัยแต่งตำราเพื่อเข้าสู่ ตำแหน่งวิชาการ แต่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้เจริญเติบโตมาระยะหนึ่งแล้ว พบว่า ต้องการ ส่งเสริมทางพัฒนาสถาบันตั้ง เป็นตัวเงินกู้ยืมตราดอกเบี้ยต่ำและการเป็นอิสระทางวิชาการ ทั้งที่ สถาบันฯ ต้องการให้ทบวงเป็นตัวยื่นำประสานงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ และเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการ์ เจริญเติบโตของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนต่อไป

2. สรุปผลจากแบบสอบถาม

1. สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 กลุ่มผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ส่วนมากเป็นเพศหญิง มีช่วงอายุ ระหว่าง 30-39 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุดร้อยละ 53.8 ดำรงตำแหน่งอยู่ใน กลุ่มผู้บริหารระดับกลาง คือ คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการสำนัก และมีระยะเวลาในการทำงาน ในสถาบัน 1-3 ปี

1.2 กลุ่มเจ้าหน้าที่ทบวงมหาวิทยาลัย ส่วนมากเป็นเพศชาย มีช่วงอายุระหว่าง 40-49 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.5 มีตำแหน่งทาง วิชาการมากที่สุดคือ รองคณบดี

2. ความต้องการของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่ต้องการส่งเสริมจากทบวงมหาวิทยาลัย

2.1 ด้านบริหาร มีลักษณะความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ถึงมากที่สุดใน 5 ข้อแรก คือ ให้สถาบันอุดมศึกษา เอกชนดำเนินการกิจอย่างมีมาตรฐาน การรับรองตำแหน่งทาง

วิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เอกชน การประสานงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐกับ เอกชนช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างจริงจัง ทบวงมหาวิทยาลัยทำหน้าที่เป็นองค์กรรับรอง วิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษา เอกชน และทบวงมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษา เอกชนร่วมมือวางแผนการจัดการศึกษา และจากการสัมภาษณ์ค้นพบเพิ่มเติมว่า สถาบันอุดมศึกษา เอกชนต้องการให้ทบวงมหาวิทยาลัยช่วยเหลือจัดหา เงินอุดหนุนเบี้ยค่าเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา เอกชน ทบวง เป็นแหล่งข้อมูลแนะนำและชี้ทิศทางของการ อุดมศึกษา รวมทั้ง เป็นผู้เข้าใจและให้กำลังใจแก่สถาบันอุดมศึกษา เอกชนในลุ่มภูมิภาคด้วย

2.2 ด้านวิชาการ ลักษณะความต้องการในระดับมาก 5 ข้อแรก คือ สถาบันอุดมศึกษา เอกชนผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ สามารถสร้างงานและประกอบอาชีพอิสระ การให้สถาบันอุดมศึกษา เอกชนปรับปรุงหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับการ เปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การสนับสนุนร่วมมือทาง วิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและ เอกชน ส่งเสริมจัดอบรมวิชาการ แก่คณาจารย์ เพื่อพัฒนา ด้านการ เรียนการสอน และการ ส่ง เสริมการ แต่งตำราวิชาการสถาบันอุดมศึกษา เอกชน และข้อมูลที่ได้จากการ สัมภาษณ์เพิ่มเติม สถาบันอุดมศึกษา เอกชนต้องการ ให้ผู้ทรง คุณวุฒิจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ไปช่วย เหลือให้คำแนะนำ ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษา เอกชนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อแนะนำวิธีการพัฒนาวิชาการ

3. ปัญหาและอุปสรรคการ ส่ง เสริมสถาบันอุดมศึกษา เอกชน ที่สำคัญแบ่งออกเป็น ปัญหาที่เกิดจากทบวงมหาวิทยาลัย หรือเกิดจากสถาบันอุดมศึกษา เอกชน มีดังนี้

3.1 ปัญหาที่เกิดจากทบวงมหาวิทยาลัย ข้อแรกที่สำคัญอยู่ในระดับมากและปานกลาง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิของทบวงฯ ที่เป็นกรรมการพิจารณาหลักสูตรยึดแนวความคิดของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนล่าช้า ขาดบุคลากรที่เข้าใจปัญหาของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน ขาดการศึกษาวางแผนล่วงหน้าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถาบันฯ นอกจากนี้ บทบาทของ เจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติการ ก็เป็นปัญหาที่ได้จากการ สัมภาษณ์ด้วย

3.2 ปัญหาที่เกิดจากสถาบันอุดมศึกษา เอกชน 4 หัวข้อแรกที่สำคัญ และอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การจัดหาหัวหน้าสาขาวิชาของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนในลุ่มภูมิภาค หลักประกันความมั่นคง สวัสดิการของบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนยังไม่เพียงพอ มีการ เข้าออกของอาจารย์บ่อยมากทำให้พัฒนาการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง

4. วิธีการส่งเสริมการจัดการศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่สำคัญ 5 หัวข้อแรก
ด้านบริหารและด้านวิชาการคือ

4.1 ด้านบริหาร หัวข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ ทบวงฯ แจกนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนให้ผู้บริหารทราบ เป็นศูนย์ประสานงานกลางระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในการแลกเปลี่ยนด้านบริหารและวิชาการ จัดทำหนังสือคู่มือปฏิบัติการเพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษา เอกชนปฏิบัติ ทบวงฯ ตำเนินการให้รัฐลดภาษีเงินบริจาคเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา เอกชน และจัดสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทัศนคติระหว่างอาจารย์ต่างสถาบันเป็นประจำ

4.2 ด้านวิชาการ หัวข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ ทบวงฯ เป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร ประสานงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถาบันในสังกัด จัดอบรมเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตร ทบวงฯ สนับสนุนการจัดพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เอกชน ทบวงฯ จัดสรรงบประมาณเพื่อกิจกรรมนักศึกษา ด้านการแนะแนวเพื่อสร้างงานด้วยตนเอง

5. การเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เอกชนและเจ้าหน้าที่ทบวงมหาวิทยาลัย ในเรื่องลักษณะความต้องการส่งเสริม ปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริม และวิธีการส่งเสริม ทางด้านบริหารและวิชาการ มีดังนี้

5.1 เปรียบเทียบลักษณะความต้องการส่งเสริมฯ ด้านบริหารและวิชาการ

5.1.1 ด้านบริหาร

กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองมีความเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หัวข้อที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกัน มีจำนวน 6 หัวข้อ การให้สถาบันอุดมศึกษา เอกชนดำเนินการกิจของการอุดมศึกษาอย่างมีมาตรฐาน ซึ่งกลุ่มเจ้าหน้าที่ทบวงมหาวิทยาลัยมีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) และกลุ่มผู้บริหารสถาบันมีความเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) นอกจากนี้ยังประกอบด้วย ทบวงฯ เป็นองค์กรรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษา เอกชน การร่วมมือกันวางแผนการจัดการศึกษา การประเมินผลการจัดการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน ซึ่งกลุ่มเจ้าหน้าที่ทบวงมหาวิทยาลัยมีความเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$ ถึง 4.15) และกลุ่มผู้บริหารสถาบันมีความเห็นในระดับ

มากและปานกลาง ($\bar{X} = 4.01$ ถึง 3.91) สำหรับหัวข้อ "การรับรองให้ปริญญาโทติดมศกดิ์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน กลุ่มผู้บริหาร สถาบันมีความต้องการมากกว่ากลุ่มเจ้าหน้าที่ทบวงมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.38$ และ $\bar{X} = 4.13$) แต่ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

หัวข้อที่มีความเห็นไม่แตกต่างกันมี 4 รายการ คือ การให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีการบริหารงานผ่านสภาสถาบัน การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชน การให้ปริญญาโทติดมศกดิ์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และการให้อิสระแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในการเก็บอัตราค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียมทุกระดับการศึกษา ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองอยู่ในระดับมากตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ($\bar{X} = 4.10$ ถึง $\bar{X} = 3.75$)

5.1.2 ด้านวิชาการ

กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หัวข้อที่มีความเห็นแตกต่างกันคือ การส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ สามารถสร้างงานและประกอบอาชีพอิสระ การกำหนดอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอน การส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี การส่งเสริมการแต่งตั้งข้าราชการ การส่งเสริมด้านวัสดุอุปกรณ์ การส่งเสริมปรับปรุงระบบสารสนเทศและห้องสมุด การจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยของอาจารย์ การจัดสรรงบประมาณเพื่อค่ายอาสาพัฒนาชนบท การส่งเสริมการบริการชุมชน การส่งเสริมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งกลุ่มผู้บริหารสถาบันมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ในขณะที่กลุ่มเจ้าหน้าที่ทบวงมหาวิทยาลัยมีความเห็นอยู่ในระดับมากและปานกลางเป็นส่วนใหญ่

สำหรับความต้องการที่ล่องกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันคือ ให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนปรับปรุงหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การกำหนดคุณวุฒิของคณบดี หัวหน้าสาขาวิชาและอาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอน การจัดอบรมวิชาการแก่อาจารย์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การประเมินผลการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาที่ได้รับรองมาตรฐานแล้ว การส่งผู้เชี่ยวชาญแนะนำด้านการจัดหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ และการสนับสนุนความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ซึ่งความเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$ ถึง $\bar{X} = 3.85$)

5.2 เปรียบเทียบวิธีการที่ทบวงมหาวิทยาลัยควรดำเนินการเพื่อส่งเสริม สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

5.2.1 ด้านบริหาร ในภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สำหรับรายชื่อที่มีความเห็นแตกต่างกัน มี 15 รายการ คือ 1. ทบวงฯ ควรมี มาตรการส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอย่างชัดเจนด้วยการไม่สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐเปิดสอนในสาขาวิชาที่ซ้ำซ้อนกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ถ้าหากทำได้เท่าเทียมกับที่รัฐจัด 2. ทบวงฯ แจกนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนให้ผู้บริหารทราบ 3. อำนวยความสะดวกให้กับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนร่วมประชุม สังคมฯ หรือจัดงานในต่างประเทศ 4. จัดสัมมนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทัศนคติระหว่าง อาจารย์ต่างสถาบันเป็นประจำ 5. ทบวงฯ ควรจัดตั้งคณะกรรมการกลางหนึ่งชุดเพื่อประเมิน วิทยฐานะของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทุกแห่ง 6. ทบวงฯ ควรเป็นศูนย์ประสานงานกลางระหว่าง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในการแลกเปลี่ยนด้านบริหาร และวิชาการ 7. ให้ผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศไปช่วยงานเกี่ยวกับการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 8. ให้ ทุนการศึกษารัฐ 9. ให้เงินอุดหนุน (Subsidy) แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลงานที่ดี ข้อ 10 จัดตั้งกองทุนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนก้าวหน้า ไปได้ 11. สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความคล่องตัวในการกำหนด อัตราค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียม 12. จัดสรรงบประมาณคุ้มทุนเพื่อพัฒนาสถาบัน อุดมศึกษาเอกชนในกรณีที่เปิดสอนสาขาวิชาที่ขาดแคลน 13. ทบวงฯ ควรดำเนินการให้รัฐลด ภาษีเงินบริจาคที่บุคคลบริจาคเงินเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 14. ทุนการศึกษาที่มีผู้ บริจาคมอบให้ทบวงมหาวิทยาลัยจัดสรร ควรได้จัดสรรให้นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนด้วย 15. ทบวงฯ เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาสถาบันฯ ของตน เหล่านี้ ระดับ ความต้องการของกลุ่มเจ้าหน้าที่ทบวงอยู่ในระดับปานกลางและกลุ่มผู้บริหารสถาบันอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

วิธีการส่งเสริมทางด้านบริหารที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไม่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ 1. ทบวงฯ ควรจัดอบรมการบริหารวิชาการแก่ผู้บริหารสถาบัน 2. จัดทำหนังสือคู่มือการปฏิบัติที่เกี่ยวกับทบวงฯ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับสถาบันฯ ได้ปฏิบัติ 3. ให้ข้าราชการในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐไปเป็นอาจารย์พิเศษใน สถาบันอุดมศึกษาเอกชน 4. ให้ข้าราชการในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาของ รัฐไปปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยให้รับเวลานั้นสำหรับการคำนวณ

บำเหน็จบำนาญ เหมือนเดิมเวลารายการ ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จ บำนาญ ข้าราชการ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์พบว่า ทั้งสองกลุ่มความเห็นในลำห้วยข้อแรกอยู่ในระดับมาก แต่ข้อสุดท้ายอยู่ในระดับปานกลาง

5.2.2 ด้านวิชาการ ในภาพรวมไม่มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความแตกต่างจำนวน 11 ข้อ ใน 15 ข้อ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองอยู่ในระดับมากเกือบทุกรายการ (ยกเว้น ข้อ "ทบทวนฯ ควรให้อิสระสถานอุดมศึกษา เอกชนที่จะกำหนดจำนวนการรับนักศึกษาของแต่ละสถาบัน" ซึ่งกลุ่มเจ้าหน้าที่ทบทวนมหาวิทยาลัยมีความเห็นในระดับปานกลาง $\bar{X} = 3.09$ และกลุ่มผู้บริหารสถาบันมีความเห็นระดับมาก $\bar{X} = 3.86$) นอกจากนี้ ยังมีหัวข้อที่มีความเห็นแตกต่าง คือ ทบทวนเป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลเพื่อใช้พัฒนาหลักสูตร การติดตามและเล่นอเนาะวาทกรรมการสอนของอาจารย์ การให้อิสระสถานอุดมศึกษา เอกชน กำหนดจำนวนการรับนักศึกษา อบรมเทคนิคการแต่งตั้งฯ การรับทุนวิจัยต่างประเทศที่ผ่านทบทวน การเผยแพร่งานวิจัย เผยแพร่งานบริการชุมชน ประกาศิติคุณสถาบันดีเด่นด้านศิลปวัฒนธรรม ของสถานอุดมศึกษา เอกชน สันนิษฐานกิจกรรมนักศึกษาในด้านชมรมศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ส่งมอบนักศึกษาสร้างทัศนคติการพึ่งตนเอง หัวข้อที่กล่าวมา กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ทบทวนฯ คิดว่าสถาบันต้องการน้อย แต่สถานอุดมศึกษา เอกชนต้องการมาก

สำหรับ ข้อที่มีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การ เปิดโอกาสให้สถานอุดมศึกษา เอกชน เข้าร่วมลอบคัดเลือก รวมของทบทวน มหาวิทยาลัย การมีโครงการขอความสนับสนุนจากสถานอุดมศึกษาของรัฐให้บุคลากรและอาจารย์ สถานอุดมศึกษา เอกชนสังเกตการณ์หรือฝึกประสบการณ์วิชาการในสถานอุดมศึกษาของรัฐ ทบทวนฯ ประสานงานภาคเอกชนช่วยเหลือด้านส่งเสริมสหกรณ์การ เรียนการสอน ทบทวนฯ ประสานงานเพื่อการร่วมมือการใช้ห้องสมุดร่วมกัน การจัดอบรมเทคนิคการสอน วิธีดำเนินการวิจัยการศึกษาให้ อาจารย์ผู้สอน การจัดสรรงบประมาณเพื่อกิจกรรมนักศึกษา ด้านพัฒนาจริยธรรมนักศึกษาและการสร้างงานด้วยตนเอง

5.3 เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคการ ส่ง เสริม

5.3.1 ปัญหาฯ เกิดจากทบทวนมหาวิทยาลัย โดยส่วนรวมทั้งสองกลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อที่แตกต่าง คือ การกำหนดกฎเกณฑ์

เพื่อปฏิบัติตามลัทธิวิชาต่าง ๆ ทำให้มีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ทบวงฯ ขาดบุคคลที่เข้าใจปัญหาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิของทบวงฯ ที่เป็นกรรมการพิจารณาหลักสูตรมักบิดเบือนความคิดของสถาบันที่ตนสังกัด จนประมาณที่จัดสรรเพื่อการวิจัยและการแต่งตั้งข้าราชการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังไม่เพียงพอ ระเบียบขั้นตอนของทบวงฯ ทำให้การพิจารณาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนล่าช้า ซึ่งทุกข้อที่กล่าวมา กลุ่มผู้บริหารสถาบันฯ คิดว่าเป็นปัญหาที่เกิดจากทบวงมหาวิทยาลัยมาก ($\bar{X} = 3.88$ ถึง $\bar{X} = 3.42$) แต่กลุ่มเจ้าหน้าที่ทบวงฯ คิดว่าเป็นปัญหาที่เกิดจากทบวงฯ น้อยกว่า ($\bar{X} = 4.11$ ถึง $\bar{X} = 2.76$)

กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไม่แตกต่างและคิดว่า เป็นปัญหาร่วมกัน คือ ทบวงและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีการประชุมกันบ่อยครั้งทำให้การประสานงานไม่ราบรื่น ทบวงไม่ใช้อำนาจตามกฎหมายต่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และขาดการวางแผนล่วงหน้าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน โดยทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เป็นส่วนใหญ่

5.3.2 ปัญหาเกิดจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ทัศนคติของเจ้าของและผู้ลงทุนมักไม่สอดคล้องกับคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา ปัญหาและอุปสรรคของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในส่วนภูมิภาคในเรื่องการจัดหาหัวหน้าสาขาวิชา อาจารย์ผู้สอน บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีจำกัด สถาบันอุดมศึกษาเอกชนประสบปัญหาในการหาหัวหน้าสาขาวิชาที่มีวุฒิตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย อาจารย์ประจำเพื่อสำเร็จการศึกษา และยังไม่มีส่วนการดำเนินการสอนเพียงพอ สถาบันฯ ยังไม่เข้าใจวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับระดับอุดมศึกษา ปัญหาหนึ่งคือห้องสมุดมีจำนวนไม่เพียงพอทุกข้อที่กล่าวแล้ว กลุ่มเจ้าหน้าที่ทบวงฯ คิดว่าเป็นปัญหาเกิดจากด้านสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมาก แต่ผู้บริหารสถาบันฯ คิดว่า ปัญหานี้เกิดจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนน้อยกว่า นอกจากนี้ การที่ทบวงมหาวิทยาลัยควบคุมค่าหน่วยกิตและจำนวนนักศึกษาทำให้การบริหารงานไม่คล่องตัว เป็นปัญหาที่กลุ่มผู้บริหารสถาบันฯ คิดว่า เป็นปัญหาที่เกิดจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมาก แต่กลุ่มเจ้าหน้าที่ทบวงฯ คิดว่า เกิดจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนน้อยกว่า

หัวข้อปัญหาฯ ที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การเปิดสาขาวิชาตามความต้องการของสถาบันซึ่งไม่ต้องการอิงเกณฑ์ทบวง การแยกจากกันไม่ชัดเจนระหว่างผู้บริหารฝ่ายบริหารและสภาสถาบัน การกระจายอำนาจการบริหารงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังมีน้อย สถาบันฯ ต้องใช้เงินกู้และเสียดอกเบี้ยเป็นปัญหา

ของสถาบันฯ สถาบันฯ ขาดผู้บริหารมืออาชีพ ปัญหาอุปสรรคในเรื่องจำนวนนักศึกษาและเงิน
ค่าเงินการของสถาบันในส่วนภูมิภาค บุคลากรในสถาบันฯ ไม่ทราบเรื่องทางบริหาร/วิชาการ
อย่างทั่วถึง หลักประกันความมั่นคงและสวัสดิการสำหรับบุคลากรในสถาบันฯ ยังไม่เพียงพอ ผู้มี
วุฒิและประสบการณ์สูง ไม่สนใจทำงานประจำในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน อัตราการเข้าออกของ
อาจารย์สูงทำให้การพัฒนาการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง การมีอาจารย์พิเศษมากเกินไปทำให้ไม่มี
ผู้ช่วยดูแลนักศึกษา นักศึกษามีพื้นความรู้ต่างกัน การจัดชั้นเรียนในแต่ละชั้นมีจำนวนมาก ระบบการ
วัดผลและทะเบียนนักศึกษายุ่งยาก ความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้
นักศึกษาอบรมเทคนิคการแต่งตัว การรับทุนวิจัยต่างประเทศที่ผ่านทบวง การเผยแพร่ผลงานวิจัย
เผยแพร่งานบริการชุมชน ศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา
ในด้านต่าง ๆ

5.4 เปรียบเทียบทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เอกชนใน
ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค พบว่า

- 1) ความต้องการส่งเสริมทางด้านบริหาร โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การรับรองให้ปริญญาภาคติมศักดิ์ของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน สถาบันฯ ใน
ส่วนกลางมีความต้องการมากกว่าสถาบันฯ ส่วนภูมิภาค
- 2) ความต้องการส่งเสริมทางด้านวิชาการ นั้น โดยส่วนรวมแล้ว มิ
มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ไม่มีข้อใด
ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- 3) วิธีการส่งเสริม การส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษา เอกชนด้านการบริหาร
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีเพียงหนึ่งข้อเท่านั้นที่
สถาบันฯ จากส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 คือ ทุนการศึกษาที่มีผู้บริจาคมอบให้ทบวงมหา วิทยาลัย ควรให้จัดสรรให้นักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา
เอกชนด้วย
- 4) วิธีการที่ทบวงมหา วิทยาลัย ควรดำเนินการ เพื่อส่งเสริมทางด้าน
วิชาการนั้น โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
มีเพียงหนึ่งข้อที่สถาบันฯ จากส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ทบวงฯ ควรจัดอบรมเรื่องเทคนิคการล่อนสำหรับอาจารย์ในสถาบัน
อุดมศึกษาเอกชน" ซึ่งสถาบันฯ จากส่วนภูมิภาคเห็นด้วยกับข้อนี้มากกว่าสถาบันฯ จากส่วนกลาง

5) ปัญหา อุปสรรคที่เกิดจากทบวงมหาวิทยาลัย โดยส่วนรวมแล้วมีความ
เห็นโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6) ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ความคิดเห็น
โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่อง สถาบันอุดมศึกษาเอกชนขาด
ผู้บริหารมืออาชีพ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา
เอกชนประสบปัญหาในการหาหัวหน้าสาขาวิชาที่มีวุฒิตามเกณฑ์ของทบวงฯ การมีอาจารย์พิเศษ
มากเกินไปทำให้ไม่มีผู้ช่วยดูแลนักศึกษา และเรื่อง ปัญหาการจัดชั้นเรียนในแต่ละชั้นมีจำนวนมาก
นั้น สถาบันฯ จากส่วนกลางยอมรับว่าเป็นปัญหามาก แต่สถาบันฯ ส่วนภูมิภาคเห็นด้วยน้อยกว่า

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. ลักษณะการส่งเสริมการจัดการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของทบวง

จากการศึกษาวิจัย รัฐมีแนวคิดว่าการจัดการศึกษาของเอกชนเป็นการลงทุน
เพราะเจ้าของได้รับผลตอบแทนจำนวนหนึ่ง แต่เนื่องจากกิจการการศึกษาเป็นภาระหน้าที่ที่รัฐ
จะต้องจัดให้แก่ประชาชน และเอกชนเข้ามารับภาระเป็นหุ้นส่วนการจัดการศึกษา รัฐจึงได้มีวิธีการ
ส่งเสริมเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจัดการศึกษาอย่างมีมาตรฐาน เป็นการส่งเสริมด้านวิชาการ
โดยตรงและสนับสนุนทางการเงินในทางอ้อม

ตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522 กำหนดภารกิจหลักของ
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามปรัชญาการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นการดำเนินการให้ลุล่วงถึงภารกิจนั้น
เป็นการบริหารงานวิชาการ บทบาทของทบวงฯ จึงมีลักษณะการส่งเสริมทางภารกิจ การเรียนการ
สอน อันได้แก่ คณะอาจารย์ นักศึกษา หลักสูตร อาคารสถานที่ อุปกรณ์การศึกษา และเสริมปัจจัย
คุณภาพอาจารย์ผู้สอนเป็นหลัก เพราะความเป็นเลิศทางวิชาการขึ้นอยู่กับคุณภาพของอาจารย์ผู้สอน
เป็นสำคัญ (8) นอกจากนี้ การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของทบวงมหาวิทยาลัยไม่เคยปฏิบัติตาม
บทกำหนดโทษที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติ ในกรณีที่เกิดปัญหา ทบวงมหาวิทยาลัยจะให้คำแนะนำหา
แนวทางแก้ปัญหาในเชิงวิชาการมากกว่าโทษปรับ

ทบวงมหาวิทยาลัย เข้มงวดกับมาตรฐานการศึกษาและกำหนดกฎเกณฑ์มาตรฐาน
ขั้นต้นสำหรับการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา การเปิดดำเนินการสาขาวิชา และแนวทางการไปสู่
มาตรฐานและใช้รูปแบบ "กรรมการ" เป็นกลไกในการบริหาร การจัดรูปงาน (organizing)
นี้เป็นแนวปฏิบัติของทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งมีข้อขัดแย้งอยู่บ้าง เนื่องจากการประสานงานไม่ได้ติดต่อ
สื่อสารตรงในทุกระดับที่พึงพอ ระหว่างกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เอกชนและ
เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการทั้งสองฝ่าย อย่างไรก็ตาม ทบวงฯ ได้แก้ไขปัญหบ้างแล้ว โดยชี้แจง
นโยบายของทบวงมหาวิทยาลัย แก่กรรมการที่ทบวงมหาวิทยาลัยแต่งตั้งและเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ
เช่น ในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2532 ทบวงมหาวิทยาลัยจัดสัมมนาเรื่องแนวทางการพิจารณาหลักผู้ตร
ของทบวงมหาวิทยาลัย ณ ทบวงมหาวิทยาลัย

ทางการเงิน สถาบันอุดมศึกษาเป็นธุรกิจการศึกษา มีเจ้าของลงทุนซึ่งไม่ใช่รัฐ
มีปรัชญาจัดการศึกษาโดยไม่มุ่งหวังกำไร แต่ก็ต้องมีเงินกำไรเพื่อสามารถประกอบการได้และ
พัฒนาสถาบัน ทบวงมหาวิทยาลัยช่วยด้านการเงินทางอ้อม ได้แก่ การจัดสรรเงินอุดหนุนพัฒนา
วิชาการ ค่าตอบแทนคณะกรรมการ การช่วยทางการเงินเป็นการให้ทางวิชาการมากกว่าตัว
เงิน ซึ่งแตกต่างจากการช่วยเหลือเอกชนที่จัดการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ช่วยเหลือ
เงินเดือนลัทธิการของผู้สอนในโรงเรียนราษฎร์ เพราะแนวความคิดที่รัฐให้เอกชนในการจัด
การศึกษาในแต่ละระดับต่างกัน ถึงกระนั้นทบวงมหาวิทยาลัยก็ได้ส่งเสริมทางอ้อมในเรื่องทาง
การเงินดังกล่าว และการได้มีการกำหนดอัตราค่าเล่าเรียนลอยตัวของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน
รวมทั้งกำลังดำเนินการหาเงินกองทุนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน อาจกล่าวได้ว่า ทบวงมหาวิทยาลัย
ได้ส่งเสริมด้านการเงินอย่างเต็มความสามารถ และโดยที่การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชน
มีลักษณะเป็นธุรกิจ แต่เป็นธุรกิจที่ไม่ให้กำไรแก่เจ้าของ ผลกำไรที่ได้มาสถาบันฯ จะต้องจัดสรร
เข้ากองทุนต่าง ๆ ตามกฎหมาย ซึ่งมีข้อเสนอแนะการช่วยเหลือโดยการยกเว้นภาษี ประกอบการ
ในระยะ 5 ปีแรก แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เช่นเดียวกับการอุดหนุนลงทุนอุตสาหกรรม และ
ส่งเสริมการส่งออก หรือจัดหาเงินทุนให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้กู้และผ่อนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

2. การศึกษาความต้องการส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

2.1 ด้านบริหาร สถาบันอุดมศึกษาเอกชนต้องการการส่งเสริมทางด้านบริหาร
อยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ทั้งทางการดำเนินการอย่างมีมาตรฐานการวางแผน การส่งเสริม
ตำแหน่งวิชาการ ทบวงฯ เป็นองค์กรรับรองวิทยฐานะสถาบัน การสนับสนุนทางการเงิน ซึ่ง

ความต้องการลำดับมากที่สุดคือ ให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนดำเนินการของสถาบันอย่างมีมาตรฐาน และทบวงมีหน้าที่เป็นองค์กรรับรองวิทยฐานะของสถาบันฯ วิธีการส่งเสริม ทบวงฯ จะต้องมีบทบาทส่งเสริม โดยมีวิธีการคือ แจกนโยบาย กฎระเบียบต่าง ๆ ในเรื่องการจัดการศึกษาให้ชัดเจน เพื่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ทราบแนวปฏิบัติ รวมทั้งทบวงมหาวิทยาลัยเป็นศูนย์ประสานงานกลางระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในการแลกเปลี่ยนต้นแบบบริหาร และวิชาการ ทั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีทางการบริหารที่ว่า การจัดการขององค์กรจะต้องมีการวางแผน ประสานงานและระเบียบที่ชัดเจน

ความต้องการให้ทบวงมหาวิทยาลัยส่งเสริมการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพิ่มขึ้นนั้น อยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากจำนวนสถาบันฯ ในปัจจุบันมีจำนวนมาก และการดำเนินการของสถาบันต้องแข่งขันกันทางคุณภาพอยู่มาก และแนวโน้มอัตราการเพิ่มของสถาบันจะมีไม่มาก ความต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น จึงอยู่ในระดับปานกลาง

ในเรื่องบุคลากร พบปัญหาในเรื่องกรรมการที่ทบวงมหาวิทยาลัยแต่งตั้ง มีความคิดยึดกับสถาบันของตนเองและระดับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ทบวงควรต้องมีการชี้แจงนโยบายกับกรรมการทุกชุดโดยตรง ซึ่งอาจจัดในรูปการประชุมสัมมนา ชี้แจงกฎระเบียบและนโยบายแก่เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ทั้งฝ่ายทบวงมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ควรต้องศึกษาอบรมซึ่งกันและกัน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนอยู่ในกำกับระบบราชการแต่เอกชนมีความคล่องตัวสูง ดังนั้นควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อรับฟังความคิดเห็นและทำทางแก้ปัญหาดังกล่าว เฉพาะในส่วนของกรรมการซึ่งทบวงฯ ชี้แจงนโยบายแล้วควรได้คัดสรรกรรมการที่เข้าใจงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และมีการประมวลความเห็นของกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อเสนอแนะแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยตรงด้วย

บุคลากรสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัย มุ่งส่งเสริมคุณภาพอาจารย์เป็นสำคัญ แต่บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไม่ใช่มีแต่เพียงแต่อาจารย์ ยังมีบุคลากรทางเสริมวิชาการหรือช่วยบริหารด้วย จากการสัมภาษณ์ได้พบว่า บุคลากรกลุ่มนี้ควรได้รับการพัฒนาความรู้ทางบริหารอุดมศึกษาด้วย ดังนั้น ทบวงมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรได้พัฒนาความรู้ทางการบริหารอุดมศึกษาแก่กลุ่มดังกล่าวด้วย นอกจากนี้การให้ความมั่นคงหรือสวัสดิการในการประกอบอาชีพ จะช่วยให้บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอยู่ประจำในสถาบันไม่เข้าออกบ่อย ซึ่งจะเป็นผลดีต่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา

ความต้องการส่งเสริมทางการเงินโดยให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีอิสระในการเก็บอัตราค่าเล่าเรียน ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมทุกระดับการศึกษา ไม่ได้เป็นความต้องการในระดับสูงสุด อาจเป็นเพราะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสามารถปรับอัตราค่าเล่าเรียนหรือรับนักศึกษาเพิ่มขึ้น ความต้องการในด้านนี้จึงเป็นรองความต้องการมีมาตรฐานวิชาการ แต่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังต้องการเงินอุดหนุนโครงการพัฒนาวิชาการ ทางด้านวิจัยแต่งตำรา และกิจกรรมนักศึกษา ที่รัฐจัดสรรให้อยู่แล้วและให้คงอยู่ต่อไป สถาบันต้องการเงินกู้อัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อพัฒนาสถาบัน ในเรื่องเงินกู้เพื่อพัฒนาสถาบันนี้ ทบวงมหาวิทยาลัยได้ช่วยเหลือโดยขออนุมัติจากรัฐบาลจัดสรรเงินงบประมาณจำนวน 500 ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการซึ่งคาดว่ารัฐจะสนับสนุนได้

2.2 ด้านวิชาการ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ต้องการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสามารถสร้างงานและประกอบอาชีพอิสระ การปรับปรุงหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับเทคโนโลยี การสนับสนุนร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ต้องการการอบรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการส่งเสริมแต่งตำราวิชาการวิจัย ซึ่งลักษณะการส่งเสริมที่ได้ปฏิบัติอยู่คือ การขออนุมัติให้อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐไปสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ การจัดอบรมสัมมนาเพิ่มพูนความรู้แก่อาจารย์ และจัดประชุมผู้บริหารระหว่างทบวงมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นครั้งคราว นอกจากนี้ตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 6 ได้กำหนดถึงการให้ทรัพยากรร่วมกันของสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น วิธีการที่ส่งเสริม ทบวงฯ ต้องเป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาหลักสูตร เป็นผู้ประสานงานการให้ทรัพยากรห้องสมุดร่วมกัน สนับสนุนการเผยแพร่งานวิจัย การแนะนำนักศึกษาเพื่อสร้างงานตนเอง การแจ้งนโยบายถึงการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน และดำเนินการออกกฎเกณฑ์กลางเพื่อเอื้ออำนวยต่อการร่วมมือกัน

การส่งเสริมทางด้านวิชาการ ได้พบความคิดเห็นแตกต่างในเรื่องการกำหนดอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษา การให้สถาบันเอกชนจัดการสอนในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี การส่งเสริมการแต่งตำรา ทนวิจัย ส่งเสริมวัสดุอุปกรณ์ และการบริการชุมชน และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งในเรื่องอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาและการสอนในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี ทั้งสองเรื่องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา ซึ่งควรจะต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบตามความเห็นของฝ่ายราชการ และเป็นเกณฑ์ที่บังคับสำหรับฝ่ายเอกชน เรื่องนี้ยังเป็นอุปสรรค ส่วนในเรื่องการแต่งตำรา ทนวิจัย เป็นเรื่องที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมอยู่แล้ว

สำหรับบริการบริการชุมชน และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเป็นการปฏิบัติหลักของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนมากกว่าบทบาทของทบวง ความเห็นจึงแตกต่างดังกล่าว

3. วิธีการส่งเสริมของทบวงมหาวิทยาลัยต่อการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน

ในด้านบริหารและวิชาการ สถาบันฯ ต้องการให้ทบวงมหาวิทยาลัย แจกนโยบาย มีหนังสือ คู่มือสำหรับปฏิบัติการตามขั้นตอนของทบวง ทบวงฯ เป็นผู้ประสานงานกลางระหว่าง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือทางวิชาการ ให้เป็นผู้ยื่นใน เรื่อง การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุนฝึกอบรม แต่งตำรา วิจัย การเผยแพร่ งานบริการชุมชน ศิลปวัฒนธรรม สนับสนุนกิจกรรมนักศึกษา เหล่านี้ เป็นวิธีการที่ทบวงฯ ควรดำเนินการ แต่ก็ได้พบว่ามีความเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากวิธีการดังกล่าว ทบวงมหาวิทยาลัย ก็ได้ดำเนินการอยู่แล้ว แต่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนต้องการเงื่อนไขอีก และในบทบาทของการบริการ ชุมชน ศิลปวัฒนธรรมควรเน้นที่สถาบันมากกว่าทบวงฯ และเมื่อพิจารณาตามแนวบริหารของมูลนิธิ พบว่า ทบวงได้ดำเนินการในเรื่อง นโยบาย วิธีปฏิบัติ การประสานงาน การอุดหนุนเพื่อพัฒนา วิชาการ กิจกรรมนักศึกษาแล้ว แต่ทบวงฯ ไม่มีบทบาทเด่นชัดในการติดตาม รายงานผลการ ดำเนินการและประชาสัมพันธ์ จึงมีข้อเสนอแนะให้ทบวงมหาวิทยาลัยเน้นบทบาทด้านนี้เพิ่มขึ้น

4. ปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมการจัดการศึกษาที่เกิดจากทบวงมหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษา เอกชน

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากทบวงมหาวิทยาลัยคือ การกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อมาตรฐาน วิชาการ บุคลากรของทบวงซึ่งรวมทั้งกรรมการและเจ้าหน้าที่ ขึ้นตามระเบียบราชการ เหล่านี้ เป็นปัญหาทางบริหาร ในเรื่องกฎเกณฑ์ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องว่าต้องมีเพื่อเป็นมาตรฐานกลาง แต่ สถาบันเห็นว่า ควรจะยืดหยุ่นบ้างตามสถานการณ์บ้างตามสภาพข้อเท็จจริง และเพื่อให้สถาบัน สามารถเจริญเติบโตได้ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากสถาบันอุดมศึกษา เอกชนเกิดจากทัศนคติของเจ้าของ หรือผู้ลงทุนไม่สอดคล้องกับคุณภาพการศึกษา คงเนื่องจากการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา เอกชนในระยะ แรกจำเป็นต้องลงทุนสูง และเมื่อไม่ได้รับผลสำเร็จตามที่วางแผนไว้ ก็จะชะลอการลงทุนที่จะพัฒนา สถาบันต่อ ๆ ไป ทำให้เกิดปัญหา แนวทางแก้ไข คือ การให้ความรู้ ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ลงทุน การศึกษาในระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้มีปัญหาในเรื่องเกณฑ์คุณวุฒิอาจารย์ หัวหน้าสาขาวิชา

อัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษา ในปัญหานี้ได้มีการแก้ไขต่อไปได้ เพราะหากเกณฑ์ไม่ สามารถปฏิบัติได้อย่างสัมฤทธิ์ผลก็จะแก้ไขกำหนดใหม่ได้ (54)

5. เสนอแนะวิธีการส่งเสริมการศึกษาศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแก่ทบวงมหาวิทยาลัย

ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่หลักเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแผนการศึกษาศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ กำหนดมาตรฐานและให้ความเห็นชอบหลักสูตร กำหนดมาตรฐานการบริหารงานบุคคล วางระเบียบปฏิบัติ ในกิจการต่าง ๆ การจัดสรรเงินงบประมาณ การติดตามผลและประสานการศึกษาศึกษาของ มหาวิทยาลัยและสถาบันในสังกัด และในการกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัย ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษา เอกชน พ.ศ. 2522 ซึ่งพระราชบัญญัติฯ ได้บัญญัติถึงการ จัดตั้งและเปิดดำเนินการสาขาวิชา การดำเนินงานหรือการบริหารงานของสถาบัน การควบคุม ทางการเงินและวิชาการ การเลิกและโอนกิจการ บทกำหนดโทษ แต่ไม่ได้บัญญัติเกี่ยวกับ "หมวด การส่งเสริม" ดังปรากฏในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้น จึงดูเหมือนพระราชบัญญัติไม่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริม โดยแท้จริง เมื่อพิจารณาบทบาท และอำนาจหน้าที่ของทบวงมหาวิทยาลัยแล้ว พบว่า ทบวงมหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษา เอกชนให้กระทำการกิจของอุดมศึกษา ทั้ง 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการ ชุมชน และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยทบวงมหาวิทยาลัยส่งเสริมและช่วยเหลือทางวิชาการ มากกว่าการให้ในรูปแบบเงิน

ลักษณะการส่งเสริมของทบวงมหาวิทยาลัย เป็นบทบาทสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา เอกชนสามารถปฏิบัติการกิจของอุดมศึกษาและบรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน การส่งเสริมทั้งทาง บริหาร วิชาการ ด้านบริหาร ได้ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาคัดตั้งและดำเนินการอย่างมีคุณภาพ ช่วยเหลือทางบุคคลเป็นหลักเพื่อประสิทธิภาพการ เรียนการสอนและการบริหารงาน เช่น การอนุญาต ให้ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐไปช่วยสอนสถาบันอุดมศึกษา เอกชน การตั้งกรรมการสภาสถาบัน จากผู้ทรงคุณวุฒิของรัฐ ด้านวิชาการ ได้ส่งเสริมให้สถาบันจัดการ เรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งคุณภาพอาจารย์ ฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้อาจารย์ การดำเนินการยกเว้นภาษี อุปกรณ์การศึกษา การพิจารณาตำแหน่งวิชาการ ด้านการเงินเป็นการช่วยเหลือเพื่อการบริหารและวิชาการ คือ ทบวงมหาวิทยาลัยรับผิดชอบค่าตอบแทนคณะกรรมการสอบไล่ภายนอก หรือจัดสรรเงินทุนพัฒนาทาง วิชาการของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนเพื่อจัดอบรมสัมมนาทางวิชาการ การวิจัย การแต่งตั้งฯ

การบริการชุมชนและศิลปวัฒนธรรม และในเรื่องอื่น ๆ เช่น การขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนด้วย ซึ่งการส่งเสริมในเรื่องที่กล่าวมาแล้วตรงกับความต้องการของสถาบันฯ ระดับมาก

จากการวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษา เอกชนมีความต้องการดำเนินการกิจอย่างมีมาตรฐาน การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสามารถสร้างงานและประกอบอาชีพอิสระ การปรับปรุงหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการทางเทคโนโลยี การสนับสนุนร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ต้องการการจัดอบรมพัฒนาวิชาการ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน นอกจากนี้ ต้องการส่งเสริมเป็นไปในทางด้านการดำเนินงานเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษา เอกชนทราบถึง แผนของรัฐ กฎเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีแนวทางที่ปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน การเป็นหน่วยประสานงานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ต้องการผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคของรัฐช่วยงานบริหารและวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา เอกชน

ปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริม อยู่ที่ขั้นตอนวิธีการของทบวงมหาวิทยาลัย บุคลากร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิบางคนที่มีแนวคิดยึดติดกับสถาบันของตน นอกจากนี้ ปัญหาที่เกิดจากสถาบันคือ สถาบันอุดมศึกษา เอกชนขาดผู้บริหารมืออาชีพ ปัญหาในเรื่องประสบการณ์ อาจารย์และจำนวนการรับนักศึกษา ก็ยังไม่ได้สัดส่วน และเป็นปัญหามากสำหรับสถาบันอุดมศึกษา เอกชน

ดังนั้น แนวทางการส่งเสริมเพิ่มเติมที่ สอ.แนะนำต่อทบวงมหาวิทยาลัย คือ

1. เป็นผู้ชี้ทางด้านการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาที่ประเทศต้องการ
2. เป็นแหล่งข้อมูลกลางด้านการจัดการศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษา เอกชน
3. วางแผนการศึกษาร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา เอกชน
4. ให้ความช่วยเหลือการเงินโดยหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ เพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา เอกชน
5. เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและ เอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อความร่วมมือทางวิชาการ
6. แก้ไขปัญหาในเรื่องกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงาน ให้เข้าใจลักษณะงานของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน และกฎเกณฑ์ให้เป็นมาตรฐานและยอมรับทั้งฝ่ายราชการและเอกชน

7. ติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และ
ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้สังคมทราบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อ

1. ควรได้ศึกษาเฉพาะกรณีในเรื่องกฎเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัยที่มีต่อสถาบัน
อุดมศึกษาเอกชน
2. การวิเคราะห์หลักสูตรสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อศึกษาพัฒนาการและทิศทางการ
จัดหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ภาพรวมหรือแต่ละแห่ง
3. ศึกษาความต้องการของบุคลากรแต่ละสายงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อหา
ปัจจัยส่งเสริมในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ
4. สืบหาความคิดเห็นของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของทบวงมหาวิทยาลัย เป็นรายสาขา
วิชาตาม ISCED เพื่อทราบถึงปัญหาและแนวทางที่ควรแก้ไขเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
5. ติดตามผลการจัดประชุมอบรมสัมมนาที่ทบวงมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
ได้ร่วมมือกันจัดขึ้น เพื่อศึกษาถึงผลประโยชน์ว่า ได้รับเพียงพหรือไม่ อย่างไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย